

Terugkomdag

Student- betrokkenheid bij accreditatie

Op dinsdagmiddag 18 februari hebben het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) en de evaluatiebureaus QANU en NQA voor het tweede jaar op rij een terugkommiddag georganiseerd om met studenten betrokken bij het accreditatieproces in gesprek te gaan over accreditatie en kwaliteitszorg. Het doel van de middag was hetzelfde als afgelopen jaar: een positieve bijdrage leveren aan de praktijk van accreditatie en de rol die studenten in dat proces vervullen.

Door **Anke van Wier, Kees Gillesse, Paul Thijssen**

Kees Gillesse is voorzitter van het ISO

Anke van Wier is projectmanager bij QANU

Anleiding om met studenten te praten over accreditatie bestaat voldoende, denk aan de invoering van het nieuwe accreditatiekader en de lopende discussie over een grote systeemwijziging. Studenten spelen een sleutelrol in het accreditatieproces. Het is daarom belangrijk dat deze rol wordt gemonitord en geëvalueerd. Bovendien is het streven naar verbetering een integraal onderdeel van kwaliteitszorg. Wie die boodschap verspreidt, moet ook de handschoen daarvoor oppakken.

Studentbetrokkenheid

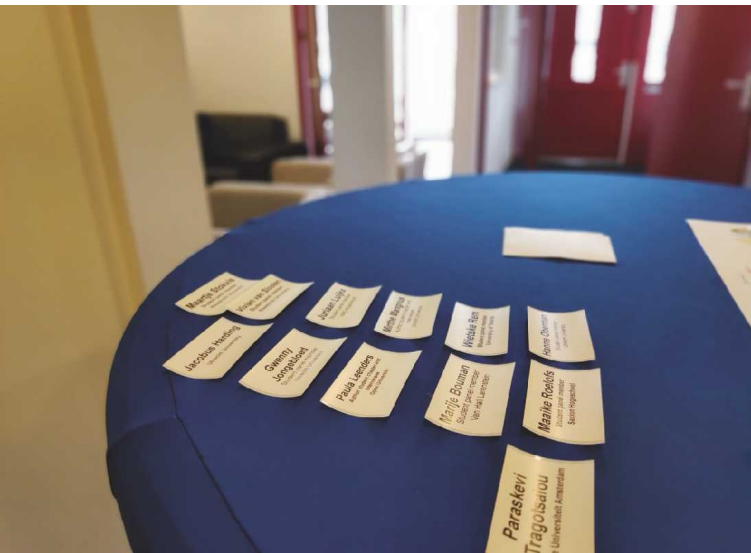
Studenten deelden in kleine gespreksgroepen hun ervaringen, waarbij de bevindingen van het afgelopen jaar het startpunt vormden. Aanwezig waren studentpanelleden van NQA en QANU, studenten die tijdens een visitatie zijn ondervraagd door een visitatiepanel en studenten die hebben bijgedragen aan het studentenhoofdstuk. Zij spraken in verschillende deelsessies over hun ervaringen. Hieronder delen we de belangrijkste bevindingen en suggesties voor verbetering.

Belangrijkste bevindingen Terugkomdag 2019:

- Studenten vonden dat de visitaties niet diep genoeg ingingen op hoe onderwijs in de praktijk wordt vormgegeven.
- Opleidingen probeerden bij proefvisitaties in sommige gevallen te sturen op wat de studenten moesten zeggen.
- Studenten ervaren het proces vooral als nuttig als zij meer betrokken worden bij het gehele proces van accreditatie en kwaliteitszorg, in plaats van alleen op het moment van de visitatie.

Studentpanelleden

Net zoals afgelopen jaar waren studentpanelleden positief over hun positie in het panel en gaven ze aan zich een volwaardig lid te voelen. Studentpanelleden zien hun belangrijkste toegevoegde waarde in het feit

dat ze recente ervaring met onderwijs hebben. Hoewel het voor deze studenten af en toe zoeken is naar waar zij specifiek op moeten letten, vinden ze hun taak relatief duidelijk. Studentpanelleden gaven aan dat ze het belangrijk vinden dat het studentenhoofdstuk een representatief en een onafhankelijk studentengeluid laat horen.

Ondervraagde studenten

Naar aanleiding van de vraag hoe ondervraagde studenten begeleid werden door hun instelling barstte de discussie los. Het bleek dat de verschillen tussen instellingen groot zijn. Soms werden studenten zeer sterk inhoudelijk begeleid en soms ontbrak elke vorm van begeleiding. Net zoals vorig jaar kwam naar voren dat er niet altijd genoeg tijd is om met het panel voldoende diep op de praktijk in te gaan. Ook kwam weer naar voren dat er twijfels bestaan in hoeverre studenten die gevraagd worden hun mening te geven, representatief zijn voor de opleiding of instelling.

Studentenhoofdstuk

Het studentenhoofdstuk is een relatief nieuw onderdeel van het accreditatieproces. Uit de gesprekken met studenten bleek dat het waarborgen van de onafhankelijkheid en de representativiteit van dit hoofdstuk een uitdaging blijft. Eén student gaf zelfs aan dat hun studentenhoofdstuk door kwaliteitszorgmedewerkers op vorm en inhoud werd afgekeurd, omdat 'de NVAO iets anders wilde zien'. Net zoals bij de ondervraagde studenten bij het studentenhoofdstuk gaven studenten aan dat het een uitdaging is om representatief beeld te schetsen van de opleiding.

Hoe nu verder?

Het mag duidelijk zijn dat er met het oog op studentbetrokkenheid in het accreditatieproces nog winst te behalen valt. De verzamelde input is daarom verwerkt in een nieuwe instructie voor studentpanelleden. Daarnaast zijn er voor zowel de makers van het studentenhoofdstuk als voor studenten die ondervraagd gaan worden, algemene instructiedocumenten

geschreven. Deze zullen worden verspreid onder de centrale medezeggenschap en het landelijk overleg kwaliteitszorgmedewerkers.

Algemene aanbevelingen en constatering

Naast de sessies gericht op het studentenhoofdstuk ondervraagd worden en de taak als studentpanelid, hebben de aanwezige studenten gesproken over kwaliteitszorg in den brede. Dit is minder relevant voor de aanbevelingen naar studenten, maar is hier het vermelden waard.

Op de vraag hoe studentbetrokkenheid kan worden gestimuleerd werd door studenten aangekaart dat als er geen terugkoppeling wordt gegeven, het geven van feedback niet als nuttig wordt ervaren. Een voorbeeld van een gedegen terugkoppelingsmechanisme was te vinden bij een opleiding waar bij de start van elke

Paul Thijssen
is directeur
NQA.

Belangrijkste tips & tricks voor studentpanelleden:

- Stel vragen aan je voorzitter of secretaris als je rol niet duidelijk is.
- Jouw recente ervaring als student is waardevol. Pak daarom je ruimte.
- Stem van tevoren af wat de taakverdeling is in het panel.

Belangrijkste tips & tricks voor studenten die worden geïnterviewd:

- Vraag jezelf af waarom jij benaderd bent en zorg dat je input bij medestudenten vergaart.
- Lees de zelfevaluatie inclusief studentenhoofdstuk en reflecteer daarop.
- Zorg dat je je verhaal kwijt kunt, ook als je denkt dat het niet relevant is of als je niet voldoende tijd krijgt.

Belangrijkste tips & tricks voor schrijvers van het studentenhoofdstuk:

- Je gaat zelf over de inhoud en de vorm van het studentenhoofdstuk. Zorg dus dat het echt jouw mening is over de opleidingskwaliteit.
- Zorg dat je input bij medestudenten (ook uit andere jaarlagen) vergaart.
- Realiseer je dat het opstellen van een goed studentenhoofdstuk tijd en energie kost. Plan het werk dus goed en werk samen.

curcus door de docent werd aangegeven wat er afgelopen jaar door studenten is opgemerkt en wat naar aanleiding daarvan is veranderd.

Om studenten die ondervraagd zullen worden voor te bereiden op een visitatie, is het nuttig om het zelfevaluatie-rapport inclusief studentenhoofdstuk mee te geven en te vragen om hierop te reflecteren. Op deze manier kunnen bekende zaken snel worden behandeld en kan door de reflectie een representatiever beeld worden geschetst.

Daarnaast werd aangekaart dat het bij grote opleidingen moeilijk is om alle studenten ruimte te geven in de cyclus van kwaliteitszorg. Een aantal studenten zag deze uitdaging niet: op hun instelling werd effectief gebruik gemaakt van netwerken van actieve en populaire studentenorganisaties. De studenten geven mee aan opleidingen om deze netwerken actief te gebruiken om de betrokkenheid, zeker bij grotere opleidingen, te vergroten.

Een laatste breed gedeelde conclusie was het nut van het aparte gesprek met studenten. Studenten gaven aan dat dat de mogelijkheid geeft om vrijuit te kunnen spreken en vaak worden deze gesprekken door het panel als het meest interessant ervaren.

Conclusie

De Terugkomdag heeft duidelijke en concrete suggesties opgeleverd voor de verdere versterking van studentbetrokkenheid bij het accreditatieproces. De ambitie dit te versterken was bij specifieke studenten zeer aanwezig, maar voor een waardevolle brede studentbetrokkenheid is verdere ondersteuning noodzakelijk. Dat is een rol die QANU, NQA en het ISO op zich nemen.¹

Daarnaast zijn vanuit de gesprekken met studenten verschillende aanbevelingen te doen voor het proces van accreditatie.

Voor kwaliteitsprofessionals: studenten hebben de meest recente ervaring in het onderwijs. Zorg daarom dat de student voldoende ruimte krijgt binnen het panel.

Voor kwaliteitszorgmedewerkers: betrek de studenten bij het hele proces van accreditatie, door de feedbackloop te sluiten en tijdig en volledig te informeren.

Voor bestuurders: laat studenten hun eigen verhaal vertellen in het studentenhoofdstuk.

Tot slot werd net zoals afgelopen jaar aangegeven dat studenten bij een visitatiebezoek te weinig ruimte hebben diep genoeg in te gaan op hoe het onderwijs in de praktijk wordt vormgegeven. Hierin speelt mee dat de visitatiedag erg vol is gepland met vele gesprekken en er veel moet worden besproken. Meer ruimte geven aan de inhoud wordt daarom warm aanbevolen.

Noot

- 1 Verwijzing naar de websites van QANU/NQA/ISO met de stukken.

03043-536040
relatiebeheer@augeo.nl
www.augeo.nl/beroepsonderwijs

Voldoet jouw school aan de Wet meldcode?

Augeo Foundation versterkt het beroepsonderwijs in hun aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Onze online scholing vergroot de kennis over kindermishandeling, de meldcode en wat je kunt doen voor een kind. Zo help je mee kwetsbare kinderen sneller te zien en steunen én voldoet jouw school aan de Wet meldcode.

Meer weten? Neem contact met ons op.